



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **B. M.**, zast. JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje**, se sídlem Nádražní 2437/2, Plzeň, proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 10. 2019, č. j. KRPP-145709-3/ČJ-2019-030022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 2. 2020, č. j. 17 A 211/2019 - 73,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 2. 2020, č. j. 17 A 211/2019 - 73, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Ing. Jakubu Backovi, advokátu se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal dne 1. 11. 2019 k poštovní přepravě blanketní žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí žalované ze dne 25. 10. 2019, kterým jej žalovaná podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajistila na dobu 30 dnů za účelem předání do Spolkové republiky Německo. Žalobu spojil se žádostí o ustanovení zástupce, přičemž tato zásilka byla Krajskému soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) doručena dne 4. 11. 2019. Krajský soud usnesením ze dne 5. 11. 2019, č. j. 17 A 211/2019 - 19, vyhověl žádosti žalobce, výrokem I. mu ustanovil zástupce a ve výroku II. jej vyzval k doplnění žaloby ve lhůtě třiceti dnů od doručení rozhodnutí žalované. Následně žalobu nejprve odmítl usnesením ze dne 11. 12. 2019, č. j. 17 A 211/2019 - 31, v

němž dovodil, že třicetidenní lhůta k vymezení žalobních bodů počala plynout dne 26. 10. 2019 (den po doručení rozhodnutí žalované žalobci), neběžela mezi dny 4. 11. 2019 až 8. 11. 2019 (doba mezi doručením žádosti o ustanovení zástupce soudu a právní mocí usnesení, kterým krajský soud o této žádosti rozhodl), pokračovala od 9. 11. 2019 a skončila v pátek 29. 11. 2019. Doplnil-li žalobce žalobní body až v pondělí 2. 12. 2019, učinil tak pozdě a nelze k nim přihlédnout. Toto usnesení ovšem Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) zrušil rozsudkem ze dne 7. 2. 2020, č. j. 9 Azs 366/2019 - 20, podle nějž lhůta neběžela již mezi dny 1. 11. 2019 až 8. 11. 2019, neboť podáním žádosti o ustanovení zástupce je třeba rozumět její předání k poštovní přepravě, takže posledním dnem lhůty pro doplnění blanketní žaloby byl až den 2. 12. 2019.

[2] Krajský soud následně žalobu opět odmítl, a to nyní posuzovaným usnesením ze dne 17. 2. 2020. V něm konstatoval, že žalobce dne 2. 12. 2019 doplnil žalobní body textovým souborem zaslaným e-mailovou zprávou bez elektronického podpisu. Vzhledem k tomu, že šlo o úkon, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem, byla potřeba jej podle § 37 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), do tří dnů potvrdit písemným podáním shodného obsahu nebo musel být předložen jeho originál. Žalobce jej doplnil podáním zaslaným prostřednictvím systému datových schránek dne 3. 12. 2019, které však takovým potvrzením není. Podání ze dne 2. 12. 2019 je datováno dnem „2. 12. 2017“ a v seznamu příloh je pouze rozhodnutí o registraci zástupce k dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH“). Naopak podání ze dne 3. 12. 2019 je datováno dnem „2. 12. 2019“ a v seznamu příloh přibyla položka potvrzení o právní konzultaci. Žalobce tedy nedoložil „originál“ podání ze dne 2. 12. 2019, neboť v něm provedl změny a integrita původního dokumentu nezůstala zachována. Nešlo ani o podání shodného obsahu, neboť v takovém případě by ve vztahu k podání potvrzovanému musely souhlasit všechny nezbytné obsahové náležitosti předvídané v § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s. a zároveň i další obsah, který mezi tyto náležitosti nepatří, ale je zaměřen na ovlivnění rozhodnutí soudu. Podání žalobce ze dne 3. 12. 2019 se zjevně liší v dataci žaloby od předchozího podání ze dne 2. 12. 2019. Datum je podstatnou obsahovou náležitostí žaloby. Je bez významu, zda šlo o opravu chyby v psaní, neboť požadavek na potvrzení podání ve třech dnech podle § 37 odst. 2 s. ř. s. neslouží žalobci k odstranění chyb, ale k tomu, aby potvrdil autenticitu obsahu předchozího podání. Stejně tak je bez významu, že text žalobních bodů zůstal beze změny, neboť podle § 37 odst. 2 s. ř. s. se má shodovat podání, nikoliv jeho jednotlivé náležitosti. Jestliže se podání ze dnů 2. 12. 2019 a 3. 12. 2019 neshodují v podstatné obsahové náležitosti, není pozdější podání potvrzením předešlého ve smyslu § 37 odst. 2 s. ř. s. Neshoda v rozsahu příloh to jen ilustruje. Lhůta k uplatnění žalobních bodů uplynula podle závazného právního názoru NSS v pondělí 2. 12. 2019, žalobce však doplnil žalobní body řádným podáním až v úterý 3. 12. 2019, tedy pozdě a nelze k nim přihlédnout.

II. Kasační stížnost žalobce

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností, kterou založil na důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

pokračování

[4] Nejprve uvedl, že doplnění žaloby ani nebylo podáním, jež by bylo třeba doplňovat podle § 37 odst. 2 věty první s. ř. s., neboť se nejedná o podání obsahující úkon, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem. Nejedná se totiž o podání, kterým by bylo řízení zahajováno nebo by jím podatel navrhoval jeho zastavení či změnu předmětu. V případě doplnění žaloby nemohly vyvstat rozumné pochybnosti o identitě odesílatele, neboť výzva k doplnění žaloby, na kterou reagoval, byla známá pouze stěžovateli a žalovanému a nelze předpokládat, že by autorem doplnění byl namísto stěžovatele žalovaný.

[5] Za neudržitelně formalistický pak označil názor krajského soudu, že oprava zřejmé nesprávnosti v doplnění žaloby, tedy uvedení data 2. 12. 2019 namísto zjevně chybného 2. 12. 2017, má za následek, že takto opravené podání není stejného obsahu. Nelze akceptovat, že by tato shodnost byla popřena v případě, že v doplnění podání shodného obsahu byla opravena zjevná písařská chyba, tedy datum sepisu doplnění žaloby zjevně absurdně předcházející vydání napadeného rozhodnutí takřka o dva roky. Byť postup k doložení podání shodného obsahu principiálně k opravě písařské chyby neslouží, provedení takové zjevné opravy nemůže mít natolik fatální následky, aby bylo možné přijmout tvrzení o tom, že se již nejedná o podání shodného obsahu, protože bezesporu nedošlo ke změně obsahového sdělení. Z těchto důvodů navrhuje, aby NSS napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila a odkázala na své vyjádření k žalobě.

III. Posouzení kasační stížnosti

[7] NSS nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[8] Uvedení žalobních bodů je jednou z náležitostí žaloby proti rozhodnutí správního orgánu. Podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí žaloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.

[9] Otázkou náležitostí žalobních bodů se NSS zabýval ve své judikatuře již několikrát; naposled se k ní vyslovil rozšířený senát v rozsudku ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 - 31, č. 3733/2018 Sb. NSS, ve kterém mj. potvrdil závěry dřívější judikatury a uvedl, že „žalobce musí ve lhůtě pro podání žaloby uplatnit alespoň jeden žalobní bod tak, aby jeho žaloba byla projednatelná (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.). Pokud žalobní bod neuplatní vůbec, nebo až po lhůtě pro podání žaloby, bude žaloba odmítnuta podle § 37 odst. 5 s. ř. s.“ Tyto závěry vztáhl rozšířený senát v usnesení ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017 - 72, i na náležitosti žaloby ve věcech mezinárodní ochrany, u kterých je kratší lhůta k podání žaloby.

[10] Není sporné, že stěžovateli bylo dne 25. 10. 2019 doručeno rozhodnutí žalované, přičemž dne 1. 11. 2019 podal žalobu společně se žádostí o ustanovení zástupce k poštovní přepravě (obálka na č. 1. 18 spisu krajského soudu), a v souladu s prvním zrušujícím rozsudkem NSS v této věci, č. j. 9 Azs 366/2019 - 20, se od tohoto dne lhůta pro doplnění žaloby stavěla a pokračovala až od 9. 11. 2019, neboť 8. 11. 2019 nabylo právní moci usnesení krajského soudu ze dne 5. 11. 2019, č. j. 17 A 211/2019 - 19, kterým byl stěžovateli ustanoven zástupce a kterým byl vyzván k doplnění žalobních bodů. Posledním dnem lhůty pro doplnění žaloby tedy bylo pondělí 2. 12. 2019. Toho dne bylo krajskému soudu doručeno doplnění, ovšem pouze ve formě e-mailu z elektronické adresy backa.jakub@seznam.cz, bez zaručeného elektronického podpisu, a to spolu s přílohou v podobě rozhodnutí o registraci stěžovatelova zástupce k DPH (záznam o ověření elektronického podání na č. 1. 25 spisu krajského soudu). Doplnění učiněné datovou schránkou bylo krajskému soudu zasláno až dne 3. 12. 2019, a to společně s rozhodnutím o registraci stěžovatelova zástupce k DPH a potvrzením o právní konzultaci (záznam o ověření elektronického podání na č. 1. 30 spisu krajského soudu).

[11] Stěžovatel nejprve namítá, že doplnění žaloby učiněné elektronicky bez zaručeného podpisu vůbec nebylo třeba doplňovat, neboť nešlo o podání, kterým se disponuje řízením nebo jeho předmětem ve smyslu § 37 odst. 2 s. ř. s., který zní: *Podání obsahující úkon, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem, lze provést písemně, ústně do protokolu, popřípadě v elektronické formě. Bylo-li takové podání učiněno v jiné formě, musí být do tří dnů potvrzeno písemným podáním shodného obsahu nebo musí být předložen jeho originál, jinak se k němu nepřihlíží. Činí-li takový úkon kolektivní orgán nebo osoba, za niž podle zvláštního zákona nebo na jeho základě jedná kolektivní orgán, musí k němu být připojen opis usnesení takového orgánu, jímž byl s obsahem podání vysloven souhlas.* (zvýraznil NSS)

[12] Tento prvý stěžovatelův názor je třeba odmítnout. Opírá jej o citaci z usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 3. 2016, č. j. 8 As 78/2015 - 22, č. 3411/2016 Sb. NSS: „Povinnost doplnit podání se vztahuje toliko na podání obsahující úkon, kterým se disponuje řízením nebo jeho předmětem. Ostatními podáními se soud musí zabývat, aniž byla doplněna; zákon ostatně účastníkům žádnou povinnost v tomto směru neukládá. (...) V daném ohledu lze poukázat na smysl § 37 s. ř. s., kterým je identifikace podatele a autenticita podání (a to skrze vlastnoruční podpis, identifikaci vlastní osoby při sepisu protokolu či skrze elektronický podpis). Soudní řád správně požadavek zvláštní formy podání vztahuje jen na vybraná podání, jejichž důležitost odůvodňuje zájem na formě, která umožňuje identifikaci podatele a autenticitu podání. U dalších podání, která se zpravidla vztahují na již zahájená řízení, se lze spokojit s tím, že podatel je dostatečně identifikován již samotným povědomím o řízení, k němuž se podání váže; o identitě podatele tak nevyvstávají žádné pochybnosti. (...) Smyslem interpretace daného ustanovení je zvýšený důraz na přesnou identifikaci účastníků řízení při úkonech, které nejzávažněji zasahují do jejich právní sféry. Toto ustanovení by nemělo sloužit jako samoúčelná překážka umožňující soudům nepřiblížit k úkonům účastníků, o jejichž totožnosti nemůže být pochyb. Umělá konstrukce „samostatného“ řízení o osvobození od soudních poplatků uvnitř „hlavního“ řízení má právě tento účinek, aniž by zároveň sledovala jiný legitimní cíl. Nelze proto pominout podání, které obsahovalo žádost o osvobození od soudních poplatků, jen z důvodu, že toto podání nebylo ve lhůtě tří dnů stvrzeno písemným podáním shodného obsahu.“

pokračování

[13] Z citovaného právního názoru však nijak neplyne, že by také doplnění žaloby, které je podmínkou zahájení řízení, nemělo povahu podání, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem. Stěžovatel k tomu odkazuje na právní názor předkládajícího osmého senátu rekapitulovaný v právě citovaném usnesení rozšířeného senátu, podle nějž „[ú]konem, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem, je dle názoru osmého senátu zejména návrh na zahájení řízení, zpětvetí návrhu a podání opravného prostředku - kasační stížnosti a návrhu na obnovu řízení (srov. Jemelka, L.; Podbrázský, M.; Vetešník, P.; Zavřelová, J.; Bohadlo, D.; Šuránek, P. Soudní řád správní. Komentář. 1. vydání Praha: C. H. Beck, 2013, s. 266). Těmito úkony se řízení zahajuje, vymezuje se jeho předmět, případně se zužuje, disponuje se opravnými prostředky.“ Ani z citovaného názoru osmého senátu však nevyplývá, že by doplnění žaloby takovým úkonem nebylo.

[14] K opačnému názoru naopak výslovně dospívá komentářová literatura: „Úkonem, jímž se disponuje řízením, je úkon, na němž závisí, zda bude řízení vůbec vedeno. (...) Přísnější požadavek na formu úkonu je třeba vztáhnout i na podání, jímž se odstraňují obsahové vady podání, jimiž se disponuje řízením. Pokud takové podání nevyhovuje přísnějším požadavkům na formu, soud k němu nepřihlédne, což může v závislosti na tom, jaké vady vykazuje návrh na zahájení řízení, vést k jeho odmítnutí.“ (Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR 2019, komentář k § 37, bod 9).

[15] S tímto právním názorem se lze ztotožnit a odlišit na straně jedné žádost o osvobození od soudních poplatků, podanou v již zahájeném řízení, která podle právě citovaného usnesení rozšířeného senátu č. j. 8 As 78/2015 - 22 není podáním obsahujícím úkon, jímž se disponuje řízením nebo jeho předmětem; a na straně druhé doplnění blanketní žaloby, které není v pravém smyslu slova úkonem v již probíhajícím řízení, ale úkonem, jímž je podmíněno, zda bude zahájen věcný přezkum, nebo zda bude žaloba odmítnuta, jak se stalo v nyní posuzované věci. Ke stejnému závěru ostatně dospěl i NSS, a to ve vztahu k doplnění kasační stížnosti. Např. v usnesení ze dne 13. 8. 2015, č. j. 7 As 148/2015 - 23, uvedl: „Jelikož doplnění kasační stížnosti (stejně jako samotná kasační stížnost) je úkonem, jímž se disponuje řízením, bylo nutné, aby žalobce toto podání podal ve formě požadované ust. § 37 odst. 2 věty první s. ř. s. Zvolil-li elektronickou formu, muselo být jeho podání podepsáno zaručeným elektronickým podpisem. Pokud toto podání neobsahovalo zaručený elektronický podpis, pak muselo být v souladu s ust. § 37 odst. 2 větou druhou s. ř. s. ve lhůtě tří dnů potvrzeno písemným podáním shodného obsahu nebo musel být předložen jeho originál.“ (shodně též např. usnesení ze dne 24. 5. 2018, č. j. 10 As 54/2018 - 32). Obecně k doplňování návrhu také konstatoval v usnesení ze dne 22. 6. 2016, č. j. 3 As 54/2016 - 34, že „splnění formálních náležitostí návrhu, kterým se disponuje s řízením (srov. § 37 odst. 2 s. ř. s.), je nezbytné vyžadovat jak u prvotního blanketního návrhu, tak i u jeho pozdějšího doplnění. To proto, že toto podání tvoří jeden celek - návrh na zahájení řízení. Z uvedeného vyplývá, že stěžovatel měl taktéž doplnění kasační stížnosti učinit buďto písemně, elektronicky podepsané zaručeným elektronickým podpisem a popř. jinou formou za předpokladu pozdějšího potvrzení podání do tří dnů.“ Doplnění žaloby tedy bylo třeba učinit či následně potvrdit způsoby předpokládanými v § 37 odst. 2 s. ř. s.

[16] Je však třeba přitakat druhé stěžovatelově námitce, podle níž jeho podání učiněné elektronicky bez zaručeného podpisu dne 2. 12. 2019 a podání zaslané datovou schránkou dne 3. 12. 2019 jsou podání shodného obsahu ve smyslu § 37 odst. 2 s. ř. s.

[17] Lze souhlasit se skutkovými zjištěními krajského soudu, tedy že se tato dvě podání lišila jednak přílohami (v podání ze dne 3. 12. 2019 bylo kromě rozhodnutí o registraci stěžovatelova zástupce k DPH také potvrzení o právní konzultaci) a jednak tím, že zatímco v hlavičce podání ze dne 2. 12. 2019 bylo jako datum sepsání doplnění žaloby uvedeno „2. 12. 2017“ (č. l. 23 spisu krajského soudu), v hlavičce podání ze dne 3. 12. 2019 již byla tato zjevná chyba opravena na „2. 12. 2019“ (č. l. 26 spisu krajského soudu).

[18] S krajským soudem se lze ztotožnit, že i v důsledku této změny nelze podání ze dne 3. 12. 2019 pokládat za předložení originálu, neboť ve vztahu mezi originálem a kopií by musela panovat doslovná shoda (k pojmu originál podání viz rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2007, č. j. 2 Afs 81/2006 - 77, č. 1142/2007 Sb. NSS). NSS nicméně odmítá, že by jen v důsledku této opravy zjevné písařské chyby (původně uvedené datum takřka o dva roky předcházelo samotnému vydání rozhodnutí napadeného žalobou) nebylo možno pokládat podání ze dne 3. 12. 2019 za podání „shodného obsahu“. Kdyby byl akceptován názor krajského soudu, znamenalo by to, že spojení „předložení originálu“ a „podání shodného obsahu“ znamenají totéž, takže jejich dvojité uvedení v § 37 odst. 2 s. ř. s. by bylo nadbytečné. Smyslem umožnění zaslání „podání shodného obsahu“ však je právě to, aby podání učiněné neprivilegovanou formou mohlo být do tří dnů potvrzeno podáním, které má shodný obsah, byť se může z povahy věci odlišovat ve formálních drobnostech, které typicky vyplnou právě z odlišné formy či mírně pozdějšího data odeslání.

[19] Za „podání shodného obsahu“ by tak nesporně bylo třeba pokládat písemné potvrzení podání, které by oproti prvotnímu podání zaslanému e-mailem obsahovalo vlastnoruční podpis podatele. Stejně tak by za „podání shodného obsahu“ bylo třeba pokládat podání, které by v hlavičce obsahovalo datum svého skutečného odeslání v požadované privilegované formě. Jinak řečeno, v nyní posuzované věci by jistě bylo „podáním shodného obsahu“ doplnění žaloby, které by v hlavičce neslo datum „3. 12. 2019“, tedy datum skutečného učinění podání prostřednictvím datové schránky, i pokud by původní e-mailové podání neslo datum „2. 12. 2019“, kdy bylo odesláno v této nedostačující formě.

[20] Bylo by pak čirým formalismem, kdyby za „podání shodného obsahu“ nebylo označeno podání, kde bylo datum nikoli posunuto vzhledem k odlišnému dni odeslání v nové formě, ale opraveno, aby byla napravena písařská chyba, o níž nikdo, ani krajský soud, zjevně nepochybují, protože datum „2. 12. 2017“ je v dané věci zjevně nesmyslné. Krajský soud sice v bodě 17. usnesení s poukazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 2. 2001, sp. zn. IV. ÚS 456/2000, připomíná, že datum „*je notoricky známou, podstatnou obsahovou náležitostí žaloby*“, to však pouze znamená, že jde o náležitost, kterou žaloba musí obsahovat. Nijak z toho však neplyne, že pokud je v jedné verzi žaloby uvedeno chybné datum a v následující verzi je tato písařská chyba opravena, pak již nejde o podání shodného obsahu.

pokračování

[21] K závěru, že pouhá oprava písarské chyby nemění nic na obsahu podání, již NSS ostatně dospěl v rozsudku ze dne 20. 9. 2012, č. j. 4 Ads 84/2012 - 37: „*Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že městský soud nesprávně shledal, že podání došlé poštou dne 27. 1. 2012 je odlišné od podání učiněného dne 25. 1. 2012, tedy ve lhůtě pro podání žaloby, elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu. Nebylo totiž možné dospět k závěru, že by se oba dokumenty obsahově lišily. (...) Dále pak nelze za obsahovou odlišnost považovat ani to, že stěžovatelka ve vyhotovení zasílaném poštou v několika případech opravila chyby v psaní spočívající v překlepu v uvedení data. Obsahově jsou totiž obě podání shodná, mají stejný rozsah, vnitřně se nijak neliší a do jejich textu nebylo s výjimkou uvedených několika drobných oprav překlepů nikterak zasahováno. Závěr městského soudu, že se jedná o dvě odlišná podání a následné odmítnutí žaloby pro opožděnost, byl proto podle názoru Nejvyššího správního soudu projevem přepjatého formalismu a zkrácením stěžovatelky na ústavně zaručeném právu na spravedlivý proces a na jejím právu na přístup k soudu.*“

[22] I krajský soud si je ostatně v nyní posuzovaném případě vědom, že „obsah podání“ se uvedenou opravou písarské chyby nijak nezměnil. V bodě 19. svého usnesení sám uvedl: „*Přes veškerý čas, který měl k dispozici, neodstranil vady žaloby kvalifikovanou formou a spolehl se na uplatnění výjimky upravené v § 37 odst. 2 s. ř. s. K jejímu uplatnění stačilo jediné: nedělat téměř nic a pouze zaslat též podání jinak. To však žalobce neudělal, obsah podání upravil a výjimka pro podání shodného obsahu se tedy nemůže uplatnit (exceptiones non sunt extendendae).*“

[23] Na adresu stěžovatelova zástupce se jistě lze ztotožnit s kritikou toho, že lhůtu poskytnutou k doplnění žaloby využil až do posledního dne, kdy je zaslal v nedostatečné formě a navíc se zjevnou písarskou chybou. Bylo by však nepřípustným formalismem tvrdit, že pokud by dne 3. 12. 2019 odeslal podání s neopravenou písarskou chybou, pak by byla stěžovatelova žaloba věcně projednána, zatímco pokud tuto marginální chybu, která se nijak netýká samotného obsahu doplnění žaloby, opravil, má být žaloba odmítnuta, a stěžovateli tak znemožněn přístup k soudu. Stejně tak nemůže být důvodem znemožnění přístupu k soudu jistě ani to, že k podání zaslanému dne 3. 12. 2019 připojil zástupce také další přílohu v podobě potvrzení o právní konzultaci, neboť tato další příloha nic nezměnila na obsahu samotného doplnění žaloby, tedy toho podání, ve vztahu k němuž byla posuzována shodnost obsahu.

[24] Odmítnutí návrhu, v němž údajně nebyly odstraněny vady podání, přestože ve skutečnosti byly odstraněny postupem podle § 37 odst. 2 s. ř. s., odmítl již Ústavní soud v nálezu ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. III. ÚS 967/13, jako porušení ústavně zaručeného práva na přístup k soudu. Rozšířený senát pak v usnesení ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 - 56, č. 534/2005 Sb. NSS, jasně deklaroval: „*Přepjatý formalismus při posuzování náležitostí žaloby ve správním soudnictví - a stejně tak i jakýchkoliv jiných procesních úkonů účastníků řízení - naprosto neodpovídá principu materiálního právního státu, ale ani samotnému poslání soudnictví. Soudy jsou nezávislé a nestranné státní orgány, které usilují o nalezení spravedlnosti rozhodováním v konkrétních věcech a které nemohou odmítnout zabývat se určitou věcí ze zcela formálních či spíše formalistických důvodů, ale pouze*

z takových příčin, které poskytování soudní ochrany skutečně vylučují. Při výkladu mezi práva na spravedlivý proces, stanovených soudním řádem správním (např. náležitosti žaloby, lhůta pro její podání, procesní podmínky), je v souladu s čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nezbytné šetřit jejich podstaty a smyslu a nezneužívat je k jiným účelům, než pro které byly stanoveny. Nabízejí-li se přitom dvě interpretace, z nichž jedna hovoří ve prospěch výkonu práva na spravedlivý proces a druhá proti němu, musí soud vždy zvolit výklad první.“

[25] Právě takového formalismu se dopustil krajský soud v nyní posuzované věci. Pouze v důsledku toho, že stěžovatelův zástupce v podání zaslaném datovou schránkou v zákonné třídenní lhůtě pro potvrzení podání učiněného e-mailem bez ověřeného podpisu opravil zjevnou písařskou chybu v datu podání žaloby, odmítl tuto včas doplněnou žalobu věcně projednat, přestože šlo změnu, která se nijak netýkala obsahu doplnění, a šlo tak ve skutečnosti o podání „shodného obsahu“. Takový přístup je jednak rozporný s významem a smyslem spojení „podání shodného obsahu“ v § 37 odst. 2 s. ř. s., jednak zbraňuje stěžovateli v právu na přístup k soudu, a proto je třeba jej odmítnout.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] NSS proto usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud bude v souladu se závazným právním názorem NSS (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) povinen o žalobě rozhodnout znovu.

[27] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[28] Usnesením krajského soudu ze dne 5. 11. 2019, č. j. 17 A 211/2019 - 19, byl stěžovateli ustanoven zástupcem JUDr. Ing. Jakub Backa, advokát se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). NSS přiznal ustanovenému zástupci odměnu za jeden úkon právní služby, a to podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč [§ 13 odst. 4 téže vyhlášky]. Ustanovený zástupce je plátcem DPH. Celková odměna tedy činí částku ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. dubna 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu